

Декларация за прекратяване на видеонаблюдението в Софийски университет „Св. Климент Охридски”

*Асоциация на студентите по социология в Софийски Университет
(АСССУ)*

С тази декларация настояваме осъществяването от 2001 година до момента видеонаблюдение в границите на Софийски университет „Св. Климент Охридски” да бъде прекратено, поради редица нарушения и съмнения за заплахи на личните права и свободи на студентите и преподавателите от университета, както и поради застрашаване на характера на Университета като институция на академичната свобода.

Кратки факти:

- От 2001 година в сградата на Ректората се осъществява частично видеонаблюдение с видео камери, поставени на „ключови” места. От 2009 г. на база решение на Академически съвет старите камери са подменени с нови, като има тенденция за разширяване на наблюдаваната територия. Може да се твърди с висока степен на вероятност, че крайната цел на тези действия е пълно видеонаблюдение на всички сгради на Университета.
- От 2001 г. до сега никъде не беше обозначено, че сградата на Софийски университет се намира под видеонаблюдение. От около месец на единични, случайни места в коридорите на Ректората има залепени стикери, което е в противоречие с правото на отказ да бъдеш заснеман и с действащото законодателство.
- Основните аргументи за необходимостта от видеонаблюдение в СУ, изказани от проф. Иван Илчев, са предотвратяване на кражби и пожари, както и масови убийства. Вторичен аргумент (изказан при среща с Ректора, проведена на 15 септември) се явява общо повишаване на дисциплината в Университета, включваща и дисциплинарен видеоконтрол над преподавателите и студентите¹.
- Ректорът проф. Иван Илчев заяви, че от януари Академически съвет обсъжда видеонаблюдението и камерите в университета. Твърди се, че всичко е извършено публично, доколкото на сайта на СУ има публикувани протоколите от заседанията. Това обсъждане обаче остава незабелязано. Доказателство за спорната му публичност са дори новините в най-тиражираните медии, които отразиха „поставянето”, а не „подмяната” на камерите в СУ.
- В предаване по РЕ:ТиВи ректорът проф. Иван Илчев заяви, че в средата на септември 2009 стаята, в която се съхраняват 2500 „досиета”, съдържащи личните данни на работещите в университета е разбита. В самата стая няма видеокамери, което показва несъответствие между обявени цели и реални резултати.

---

¹ Дисциплинарната функция на камерите беше спомената от Ректора по време на среща в неговия кабинет, в която участваха представители на Асоциация на студентите по социология в Софийски университет (АСССУ); организация „Електронна граница” и студентско-ученическо движение „Призив за образование”.

- Едно от малкото неща, които се знаят за сделката и техническите параметри на инсталацията е изказаната от Ректора функция на камерите за разпознаване на лица. Не са ясни целите и употребата на тази функция, нито дали подобна инвестиция е оправдана².

Основни аргументи срещу настоящото видеонаблюдение:

- 1) **Неизяснени цели на видеонаблюдението.** За какво служат камерите? Видеонаблюдението е крайна мярка, тъй като трябва да се докаже **пропорционалност** между ограничаването на личната неприкосновеност и целите на намесата. Те са оправдани само ако традиционните за университета средства, които не водят до намеса в конституционни права, са доказано неефективни.
- 2) **Недоказана ефективност на камерите.** Как камерите служат за реализиране на целите, дори ако допуснем, че инсталирането им е обосновано? Целесъобразно, но неефективно използване не е оправдано.
- 3) **Липса на оповестени правила за режима на достъп, контрол и съхранение на информацията от системата за видеонаблюдение,** срокове на съхраняване и режим на унищожаване. Има ли независим контрол? Кой носи отговорност при злоупотреба със събраните данни? Това са въпроси, без решаването на които не трябва да започва експлоатация на университетско видеонаблюдение.
- 4) **Липсата на публичен дебат в рамките на Университета,** както и масовото незнание от страна на студенти и преподаватели за осъществяването системно видеонаблюдение в рамките на Университета, претендиращо, че е в името на тяхната собствена защита.
- 5) **Анулиране климата на доверие между студенти, преподаватели и управление на Университета.** Защо видеонаблюдението се мисли като адекватна мярка за превенция и контрол, вместо да се разчита на постоянен публичен поток от информация, взаимен диалог и утвърдени академични правила?
- 6) **Заместване на съществуващи академични правила и механизми на управление с технологични решения,** което е задочно признание за неефективността на утвърдените първи. Това считаме за символичен отказ от утвърдените и действащи паралелно с камерите академични правила, което противоречи на духа на свобода и автономност и руши авторитета на най-старото висше учебно заведение в България – Софийски Университет „Свети Климент Охридски“.

На база тези аргументи се обявяваме против настоящото видеонаблюдение и настояваме за неговото прекратяване до:

(1) детайлно описание на неговите цели;

(2) доказателства за ефективността му;

(3) правила за съхраняване, оторизиран достъп, използване и унищожаване на добитата информация, включително санкции при нарушение на правилата;

---

² Според настоящото законодателство на Република България снимкови и видео материали не могат да служат като доказателство в съда, с изключение на измененията в закона за пътищата.

(4) гаранция за защита на личните данни;

(5) утвърждаване на системи за управление, основани на традиционни мерки, без прибягване до намеса в личната неприкосновеност.

(6) Всичко това следва да бъде оповестено на публичен дебат за нужда от видеонаблюдение в СУ „Св. Климент Охридски“.

Асоциация на Студентите по Социология в Софийски Университет

2009

www.asssu.eu